

VLOŽITE PRIJAVE DOHODKOV OD ZGRADBE ZA ODMERO ZGRADARINE ZA DAVČNO LETO 1930.

Čas prijave

Je samo od 1. do 31. oktobra. Ako kdo zamudi ta rok, bo dobil pismen poziv, toda tudi že kazen, ki znaša 3 odstotke od odmerjenega osnovnega davka. In ako bi pozneje niti na ta pismen poziv ne vložil prijave tekom 8 dni, pa znaša kazen 10 odstotkov osnovnega davka. Da obvarujemo prizadete pred škodo, zato objavljamo danes ta navodila.

Kdo plačuje zgradarino?

V koledarju Kmetijske zveze za leto 1931, ki je že izšel, je na strani 51 in dalje pojasnjeno, kdo je tudi na kmetih dolžen plačati zgradarino. — Tega davka se proste vse kmetijske hiše, razven onih, ki imajo v hišah najemnike ali ki so tudi obrtniki, da imajo kake delavnice.

Kako se napove zgradarina?

Ker je napoved precej obširna in obsežna, se najbolje izvrši potom posebne tiskovine, ki jo morete dobiti v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Cena Din 1.— za komad. Trgovci naj zbero naročila v svojem okolišu in naj skupno naročijo, dobijo trgovski popust. Ko se tiskovina izpolni, se odda pri davčni upravi proti potrdilu.

*

Vprašanja in odgovori.

Večletna želja naših naročnikov iz gospodarskih krogov je bila, da bi dajal »Gospodar« tedensko odgovore na razna vprašanja, ki se tičejo naprednega gospodarstva. — Naprosili smo »Kemijski laboratorij za industrijo, kmetijstvo in trgovino v Mariboru«, da nam bo dajal odgovore na razna vprašanja. Cenjene naročnike pozivamo, naj se obračajo glede raznih nasvetov v kmetijstvu ter vinogradništvu na uredništvo »Gospodarja«, ki bo odgovarjal brezplačno s pomočjo

zgoraj imenovanega zavoda vsak teden na doposlana mu vprašanja.

1. J. B. v O.

Moje letošnje vino je kislo. Prosim Vas za nasvet, kako bi odpravil to kislino?

Odgovor:

Letošnja vina vsebujejo v splošnem mnogo kisline, medtem ko je vsebina sladkorja razmeroma zelo mala. Vinski mošt s 15° sladkorja in 14 promile kisline ni nobena redkost. Pred povrnjenjem vinskega mošta pa se vinu kislina ne more vzeti, ker se še le med, oziroma po vrenju vina vidi, koliko kisline je vino zgubilo. Ko je pa enkrat vino povrelo, se določi, koliko kisline vsebuje in koliko kisline se vinu more odvzeti, ne da bi pri tem vino na okusu kaj trpelo. V tem slučaju pa Vam svetujemo, da se obrnete naravnost na »Kemijski laboratorij za trgovino, kmetijstvo in industrijo«, Maribor, Trg Svobode 3.

2. F. O. v B.

Imam še nekaj vina iz leta 1929 v zalogi. To vino je pa zelo motno in kalno. Prosim Vas, povejte mi, kaj je vzrok tej kalnosti in ali se jo more odstraniti, ne da bi okus vina trpel?

Odgovor:

Motnost in kalnost vina je le znamenje, da Vaše vino iz leta 1929 še ni povrelo. Pustite vino med vrenjem popolnoma na miru, ko bo pa vino enkrat povrelo, bode postalo samo po sebi brez vsake pomoči in primesi čisto.

3. Županstvo v Č.

V našem kraju je strašno veliko miši. Ljudstvo jih pokončuje na vse mogoče načine, pa namesto, da bi jih bilo vedno manje, jih je vedno več. Prosim Vas, da nam navedete sredstvo, s katerim bi to golazem popolnoma pregnali in uničili.

Odgovor:

Edino sredstvo, katero se je še do danes najbolje obneslo, je zastrupljena

Samo 42 Din

kg mešanega, čistega perja!

Samo 60 Din

kg skubljenega, čistega perja!

Samo 90 Din

kg sivega, čistega puhala!

1004/6

Razpošilja

Trgovski dom Stermecki, Celje št. 24

Neodgovarjajoče se zamenja ali vrne denar.

Zahtevajte takoj novi, veliki, brezplačni, ilustrirani cenik z več tisoč slikami!

pšenica. To sredstvo ima to prednost, da v par dneh uniči vse miši in podgane, medtem ko druga sredstva, za katera je zelo velika reklama, zelo malo pomagajo.

*

Čebelarški kofiček.

Iz česa obstoja med? Glavna sestavna dela medu sta grozdni in sadni sladkor, ki sta v medu že prebavljena, tako da zamoreta stopiti brez prebave v kri. Med vsebuje eterična olja, ki daje medu duh po cvetkah, na katerih je bil nabran. Ta olja pospešujejo blagodejno prebavo drugih jedi, ki smo jih zavžili. Izmed rudninskih snovi vsebuje največ apna, fosfora in železa. Te rudninske snovi so v medu v taki podobi, da jih zamore človeško telo sprejeti. Dr. med. Keklam, Leipzig, piše: Med je lahko prijavljiv, tečen, prijetnega okusa, gre naravnost v kri, ne pušča neprebavljenih snovi v telesu, služi za ogrevanje telesa, oživlja živce in povzdiguje telesne moči. — Profesor Klemperer, Monakovo, piše: V medu imamo hranilo, ki je sposobno nadomestiti v naši prehrani hidrate,

DR. O. ILAUNIG:

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

»Dovolite mi,« spregovori duhovnik s prijaznim glasom, »dovolite, da vas, plemenita gospe, spoštljivo pozdravim ter vam povem, da stojim pred vami prijatelj, ki vam hoče pomagati v sili ter ima voljo in tudi pozna pot, po kateri bi se dala doseči rešitev soproga, če se hoče pokoriti in oprijeti roke milosti.«

Grofica Tatenbah je gledala duhovnika kakor rešitelja. Dostikrat je prišel v njih krog, učil malega Antona, vedel za vse razmere in tudi slutil, da hodi grof Tatenbah po nevarnih potih. Ko je bil pred nekaj meseci v Freihausu v Mariboru, je sporočil grofici, da se govori na Dunaju o neki zaroti, v katero je vpleten tudi grof Tatenbah. Rotil je grofico, naj vpliva na svojega soproga, da odneha od tega nevarnega početja. Takrat ji je tudi rekel, da se mogoče vidita ob uri najhujše nesreče in da ji bo takrat ob strani kot tolažitelj in pomočnik.

42

»Premilostljiva gospe grofica,« prekine pater Emerik molk, »ura, o kateri sem takrat govoril, ne sluteč, da pride tako kmalu, je tukaj. Zato je moja dolžnost, da stopim sedaj pred prestol Njegovega Veličanstva cesarja ter ga prosim milosti. Trdno upam, da moja prošnja ne bo zaman, bodite o tem prepričani.«

»Blagoslovi vas Bog ljubezni in usmiljenja,« zaihti plemenita gospe ter poda redovniku roko, »naj vam Bog obilno povrne vse sočutje in vso pomoč, ki jo skazujete nesrečni družini.«

Redovnik p. Emerik se je spoštljivo priklonil ter odšel. Grofica je gledala za njim potolažena, srce ji je napolnilo zopet upanje. Saj je vedela, da je našla močnega priprošnjika, ki reši njenega soproga, katerega je toliko ljubila.

Pater Emerik je res mogel izreči te tolažilne besede. Zakaj nikdo ni bil v toliki milosti na cesarskem dvoru kakor on. Cesar se je obračal do njega v važnih zadevah. P. Emerik je dobil vpogled v tajna navodila poslanikov ter njih spremena pisma, v tajne sklepe svetnikov, vedel je tudi, kako se suče politika in kakšne spletke se godijo na dvoru. Ta redovnik je bil najzaupnejši cesarjev svetovalec.

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakos tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskavnice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 6

Čekov. račun št. 10.602

Telefon interurb. št. 2113

saj vsebuje ena žlica medu 75 kalorij, torej več nego eno jajce. Zal, se med premalo porablja za hrano.

Lastnosti medu. Ko med v čebelnem panju dozori, je gosto tekoč, le izjemoma se trdi (kandira) že v panju. Ko med leži dalje časa v posodi, se strdi ali kristalizira, in radi tega se imenuje čebelni med tudi strd. Razne vrste medu se ne strdijo enako hitro, nekatere vrste še le čez več let. Strnjenje medu se zavleče, ako postavimo med v stekleni posodi več dni na sonce. Strnjen med pa zopet steče v zaprti posodi, ki smo jo postavili v večjo posodo z gorko vodo (do 60 stopinj C) za več časa (24 do 48 ur).

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 4. oktobra so pripeljali špeharji na 41 vozeh 94 komadov zaklanih svinj, kmetje 11 voz krompirja, 13 čebule in 26 zelja, 1 voz sosa in 4 otave. Svinjsko meso je bilo po 15-28 Din, špeh 18-24, krompir 0.75-1.50 D, čebula 1.50-2.50, zelje 1-4, kumarce 0.50-1, seno 65-75, otava 60-70. Pšenica 2.25-2.50, rž 1.50, oves 1.25-1.50, koruza 2, ajda 1.50, proso 2.25. Kokoš 30-45, piščanci 28-75, raca 25-40, gos 70-80, puran 60-90, domači zajec 8-45, kostanj 2-3.50, pečen 8. Kislo zelje 4, kisljaka 2, buče 1-2, gobe 1-3, jabolka 3-6, hruške 6-10, slive 6-8, breskve 8-10, grozdje 6-10. Mleko 2-3, smetana 12-14 D, gurovo maslo 32-36, jajca 1.20-1.75, med po 15-18 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na živinjski sejem, dne 30. septembra je bilo prignanih 12 konj, šest bikov, 79 volov, 198 krav in osem telet; skupaj 301 komadov. Radi dežja je bilo prignano malo živine, kupčija pa je bila znatno boljša. Prodanih je bilo 197 glav, za Avstrijo pet in za Italijo 12 komadov. Cene za en kg žive teže: debeli voli od Din 8.50 do 9; poldebili voli od Din 7 do 7.50; klavne krave debele od Din 7 do 8; plemenske krave od Din 6 do 6.50; krave za klobasarje od Din 4.25 do 4.50, mlada živina od Din 7 do 9.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski dne 3. oktobra je bilo pripeljanih 504 svinj in ona ovca. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad po 80 do 100 Din; 7 do 9 tednov stari od 180 do 200 Din; 3 do 4 mesece stari od 250 do 300 Din; 5 do 7

mesecev stari od 400 do 500 Din; 8 do 10 mesecev stari od 550 do 650 Din; eno leto stari od 900 do 1000 Din. 1 kg žive teže so prodajali po 11 do 13 Din; 1 kg mrtve teže pa po 15 do 17 Din. Prodanih je bilo 201 svinj in 1 koza, ki je stala 137 Din.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg od 18 do 20 Din; volovsko meso II. vrste od 16 do 18 Din. Meso bikov in krav od 12 do 14 Din. Telečje meso I. vrste od 24 do 35 Din; telečje meso II. vrste od 18 do 20 Din. Svinjsko meso od 15 do 27 Din.

*

Radio — strašilo.

»Kaj pa je tole?« so povpraševali vaščani, ko je monter napeljal na streho župnišča v zapuščeni gorski vasi anteno.

»Radio,« se je glasil odgovor.

»Radio? Kaj pa je to, radio?«

»Radio — to je iznajdba, s katero se lahko vse sliši, kar kdo govori.«

Sedaj so možaki vedeli, kako stvar stoji.

»Kaj takega bi jaz o našem župniku ne bil mislil,« je rekel župan. »Trideset let že živi med nami, pri vseh priljubljen in od vseh spoštovan. Sedaj pa taka hinavščina!«

»On bo že vedel zakaj,« je pripomnil nekdo. »Odkar ima to preklicano stvar na strehi, ga sploh ni več videti v gostilni. Sedi v svoji sobi in posluša, kaj mi govorimo. Nobene besede ne presliši. Še dobro, da nam je monter vse povedal, tako da bomo vedeli držati jezike za zobmi...«

V treh urah je vedela že cela vas, kaj pomeni čudna stvar na župnikovi strehi. In ljudje so pazili na svoje jezike, da ne bi župnik nič slabega slišal o njih.

Hlapci so samo še sami pri sebi tiho kleli, če so se voli ustavljali na klancu.

Dekle so pele svoje zaljubljene pesmi samo po hlevih, kjer župnikov dimnik ni mogel poslušati.

Otroci niso več divjali in vriskali kot poprej, ampak so tiho sedeli po izbah in napravili marsikatero neumnost, ki se ne bi mogla zgoditi, če bi jih starši pustili na cesti ali na dvorišče.

Možje so pazili, kaj so pri gostilniški mizi govorili in so samo še tiho šepetali ali pa so si dajali znamenja, kot bi bili mutasti.

Ženske so morale, kar jim je bilo naravnost neznosno, prihraniti svoje zakonske pridige za pozneje, če so imeli moške kak vrček preveč v glavi, kadar so se primajali iz točilnice domov.

Štiri tedne ni bila v vasi izgovorjena nobena glasna beseda, razen, kar je popolnoma naravno, običajnih dnevnih molitev in drugih pobožnosti, katere so ljudje opravljali z mogočnim glasom in raznimi dodatki. To je bilo vse, kar je župnik smel in moral slišati.

Župnik je že davno opazil pritajeno, plaho in nezaupljivo obnašanje faranov. Kakšna ogromna izprememba se je izvršila z njegovimi, drugače vedno veseli gorjanci! Ali je to nagnjenje k pokori ali posledica visokih davkov! Ali pa še kaj hujšega, zakrknjenost in srčna otopelost? Ljudje so ga namreč komaj še pozdravljali. Otroci, ki so drugače vedno k njemu prišli, so bežali, kadar so ga zagledali. Najbolj častivredni možje in najboljše matere so mu nevoljno pokazale hrbet, če jim je voščil: Dober dan.

Kakšen zli duh je prišel med te ljudi!

Kakor temen oblak je viselo nad gorsko vasjo. Ni bilo več mogoče zdržati.

In že se je utrčala nevihta. Vaški starešine so pristorkljali v župnikovo sobo in v zadregi, vendar odločno, obračali klobuke v svojih izdelanih rokav. In že je začel prvi:

»Prečastiti! Ona hudičeva stvar na vaši strehi mora proč! Mi ne zdržimo več. Saj ne smemo izgovoriti nobene glasne besede več. In od tedaj so že štirje tedni.«

Govor in izgovor sta pojasnila razumljivo pomoto. Župnik je šel na to v stransko sobo in se prav pristrčno nasmejal. Da bi pa ljudje ne bili še enkrat užaljeni, je vključil radio: zadonel je »Radeckimarš« in prepričal poslušalce, da se more z »vražjo napravo« poslušati celo Rim, Monakovo in Dunaj, v domači vasi pa se ne more razumeti niti besedice.

In župnik je povabil celo vas, da se prepriča o pravem bistvu radija.

Tako je bil »radio-strah« premagan in se je izpremenil v splošno veselost. Vaščani so bili odrešeni moreče skrbi.

Hlapci so zopet kleli, če jim je živina

Vsak mesec Din 13:-

bo plačal vsak kdor hoče
brati zanimive spise

KARL MAYA

ki bodo za jesen in zimo
izhajali vsak mesec
en veleznimiv zvezek

po Din 13:-

Naročajte

v Tiskarni sv. Cirila,
Maribor, Koroška 5

P. Emerik je porabil prvo priliko, da prosi cesarja za pomiloščenje grofa Tatenbaha. V noči po usmrtitvi grofov Zrinjskega in Frankopana je šel na cesarski dvor in cesar ga je sprejel takoj po odhodu barona Lilienberga v polnočni uri.

P. Emerik se je potegoval tudi za obsojene grofe Nadasdyja, Zrinjskega in Frankopana, a ves njegov trud je bil zaman. Takrat vsemogočni minister knez Lobkovic je na tajnem posvetovanju na Dunaju zastopal stališče: Kaj poreče svet k temu, če ostanejo voditelji zarote nekaznovani? Pravica, varnost cesarja in države zahtevajo najvišjo kazen.

Tako se je izvršila smrtna kazen nad temi nesrečnejši. Radi tega je gledal cesar mrko pred se, ko je vstopil p. Emerik ter se globoko priklonil. Cesar je bil še bolj bled kakor navadno in na drhtečem glasu se je poznala njegova notranja razburjenost.

»Mi smo,« je začel cesar prav tiho, »dobili obvestilo, da je zadoščeno sveti pravici, voditelji zarote na Ogrskem so usmrčeni.«

Cesar je obmolnil, na obrazu se je pokazal izraz bolelosti.

»Milostljivi Bog naj se usmili njihovih duš,« reče p. Emerik čez nekaj časa.

Vladar je videl v sree plemenitega moža, ki se je trudil zama, da bi rešil življenje nesrečnejev.

»Vam je znano, p. Emerik,« nadaljuje cesar, »kako smo bili popustljivi v tej žalostni zadevi. Naša popustljivost pa se je zlorabljala in tako ni moglo priti drugače. Zarotniki so zdaj pred Bogom in njegovo sodbo. Da bi na drugem svetu bili srečnejši nego na tem, smo sklenili in odredili, da se bere za nesrečneže 6000 svetih maš, katerimi se začne že prihodnje jutro.«

Pater Emerik se je zopet priklonil ter rekel: »Naj se zgodi po najvišjem povelju Vašega Veličanstva.«

Zopet je nastal molk.

Cesar, vidno ganjen, je gledal resno in molče skozi visoko okno v noč, ki je bila kaj čarobna. Na nebu je migljalo nebroj svetlih zvezd.

Cesar Leopold stopi k oknu ter pravi:

»Glejte, Gospod nebeških višav je prižgal tam gori vse svoje svetle luči. Kako lepo svetli tam na zapadu večernica. Kmalu zatone, da se prikaže zjutraj v novem sijaju: to je lepa podoba neumrjivosti.«

»Veličanstvo,« poseže vmes p. Emerik, »ta zvezda je tudi podoba milosti, ki se vedno iznova